

КІРЫЛА ПРАКОПАВІЧ АРЛОУСКІ — чалавек дзейнай бяграфіі. Кіраўнік партызанскага дыверсійнага атрада ў Польшчы, удзельнік грамадзянскай вайны ў Іспаніі, прарэктар па гаспадарчым сельскагаспадарчым інстытута, савецкі разведчык у Кітаі, кіраўнік беларускага партызанскага атрада ў час Вялікай Айчыннай вайны. Пазбавіўшыся абедзвюх рук, ён не упаў духам і ўзначаліў у 1945 годзе калгас у Беларусі, які першым у СССР атрымаў чысты прыбытак у мільён рублёў.



Ён нарадзіўся 120 гадоў таму — 30 студзеня 1895 года ў вёсцы Мышкавічы (цяпер гэта Кіраўскі раён Магілёўскай вобласці) у сям’і селяніна. У 1915–1918 гадах служыў у царскай арміі ўнтэр-афіцэрам, камандзірам сапёрнага ўзвода. Удзельнічаў у Першай сусветнай вайне.

У чэрвені 1918-га па заданні падпольнага Баўрыўскага павятовага камітэта партыі стварыў партызанскі атрад, які дзейнічаў супраць акупанцыйных нямецкіх войскаў. Са снежня 1918 года па красавік 1919-га працаваў у Баўрыўскай ЧК, затым скончыў курсы камсавета. У лістападзе 1918 года пасля паражэння Германіі ў Першай сусветнай вайне, нямецкай частцы пачалі выходзіць з занятых ім тэрыторый былой Расійскай імперыі. Савецкая Заходняя армія, у задачу якой уваходзіла арганізацыя кантролю ў тым ліку і над тэрыторыяй Беларусі, 17 лістапада 1918 года рушыла ўслед за немцамі і 10 снежня ўступіла ў Мінск.

Тым часам паліка на тэрыторыі Літвы і Беларусі стварылі так званы Камітэт абароны ўсходніх ускраін (КАУУ) з баявымі падраздзяленнямі, сфарміраванымі з бальных салдат польскіх карпусоў, і звярнуўся па дапамогу да польскага ўрада. Указам польскага кіраўніка («насавага начальніка дзяржавы») Юзэфа Пілсудскага ад 4 снежня 1918 года атрады КАУУ аб’яўляліся складавой часткай Войска Польскага пад агульным камандаваннем генерала Уладзіслава Бейкі. 19 снежня польскі ўрад даў загад сваім войскам заняць Вільню. Так пачалася савецка-польская вайна 1919–1921 гадоў.

Яе вынікам стала тое, што Заходняя Беларусь і Заходняя Украіна адышлі да Польшчы, а тэрыторыя Літвы была падзелена паміж Польшчай і створанай незалежнай Літоўскай дзяржавай. Вільня таксама адышла Польшчы.

Пасля вайны і заключэння мірнага дагавора з Польшчай у сакавіку 1921 года разведупраўленне штаба Чырвонай Арміі пачало стварэнне і перакіраванне на тэрыторыю Заходняй Украіны і Заходняй Беларусі атрадаў для арганізацыі масавага ўзброенага супраціўлення польскім уладам. Меркавалася, што гэты ўзброены атрады стануць ядром усенароднага партызанскага руху на захопленых беларускіх і украінскіх землях, які ў перспектыве прывядзе да іх вызвалення і ўз’яднання з СССР. Падобная дзейнасць атрымала назву «актыўная разведка». Пры гэтым трэба заўважыць, што дзейнасць Разведупра на актыўнай разведцы была настолькі старанна канспіраванай, што пра яе не ведалі нават органы АДПУ.

ПАРТЫЗАНСКИ, а па сутнасці — дыверсійны рух на тэрыторыі Заходняй Беларусі пачаўся ўжо ўлетку 1921 года. Аднымі з камандзіраў такіх дыверсійных атрадаў былі Кірыл Арлоўскі і Станіслаў Ваўпшасаў. Вось якія звесткі пра дзеянні гэтых двух атрадаў прыводзіцца ў кнізе А. І. Калпакеці і Д. П. Прохарава «Імперыя ГРУ. Нарысы гісторыі расійскай ваеннай разведкі»: «У маі 1922 г. у раёне Белавежскай пушчы быў разгромлены паліцэйскі ўчастак; 11 чэрвеня 1922 г. 10 партызанскіх захапілі і спалілі маёнтак «Добрае дрэва» Грудніцкага павета; з 15 чэрвеня па 6 жніўня 1922 г. на тэрыторыі Гродзенскага і Ліцкага паветаў было праведзена 9 баявых аперацый, у ходзе якіх партызаны разграмілі тры памешчыцкія маёнткі, спалілі палац князя Друцкага-Любяцкага, узарвалі два паравозы на вузкаякалейнай дарозе, якая належыць французскай фірме, і чыгуначны мост, знішчылі на вялікім працягу чыгуначнае палатно на лініі Пліда — Вільня. Пры гэтым у адным з баёў было забіта 10 польскіх уланай; 14 кастрычніка 1922 г. партызаны спалілі маёнтак Струга Столінскага павета.

У 1923 г. партызанскі рух узмацніўся: у ноч з 19 на 20 мая 1923 г. 30 партызанцаў разграмілі паліцэйскі ўчастак і гмінную ўправу ў Чучавічах Лунінецкага павета; 27 жніўня аналагічнай аперацыяй правалі ў мястэчку Целякань Косаўскага павета. Пры гэтым былі забіты два паліцэйскія і вайт (староста); 29 жніўня 10 партызанцаў напалі на маёнтак Моладава Драгчынскага павета.

З красавіка па лістапад 1924 года партызаны правалі 80 буйных баявых аперацый. Самая вядомая з іх — у горадзе Стобцы, дзе з 1 на 3 на 4 жніўня 54 баявікі на чале са Станіславам Ваўпшасавым разграмілі гарнізон і чыгуначную станцыю, а заадно старостава, павятовае ўпраўленне паліцыі, гарадскія паліцэйскі ўчастак, захапілі турму і вызвалілі кіраўніка ваеннай арганізацыі кампартыі Польшчы Станіслава Скульскага (Мертэнса) і кіраўніка кампартыі Заходняй Беларусі Паўла Корчыка, што, уласна, і з’яўлялася мэтай гэтай дзёрзкай аперацыі. Пры гэтым 8 паліцэйскіх былі забіты і трое паранены.

24 верасня 1924 г. 17 партызанцаў з атрадаў Арлоўскага і Ваўпшасава, арганізаваныя засаду на ўчастку Пароханск — Лоўча па чыгуначнай лініі Брэст — Лунінец, напалі на цягнік. У выніку яны захапілі ваяводу Палесся Даўнаровіча. Праявіўшы гуманізм, яго не сталі расстрэльваць, а адпушчалі лугай, пасля чаго ён вымушаны быў падаць у адстаўку. Партызаны таксама захапілі пошту і разбійны салдат і афіцэраў, які ехалі ў цягніку....»

Дзеянні Арлоўскага і Ваўпшасава настолькі моцна трывожылі польскае кіраўніцтва, што яго аб’явіла вялікую ўзнагароду за іх вышук і арышт (у загадзе фігуруе Муха-Міхальскі — адзін з псеўданаімаў, які выкарыстоўвалі Арлоўскі і Ваўпшасаў).

«Прэзідыум ваяводства Польскага А1131 9/У-1924

Змест: прызначэнне ўзнагароды за пошук Мухі-Міхальскага.

Плану старасту (уласнаручна) у Століне.

На падставе прадстаўлення міністэрства ўнутраных спраў Старшыня Савета Міністраў прызначыў за злоў бандыта Мухі-Міхальскага 10 мільярдў марак і разам з тым аб’явіў ўзнагароду да 5 мільярдў марак таму, хто дасць адпаведную інфармацыю органам паліцыі і будзе спрыяць арышту згаданага бандыта».

У 1925 годзе савецкае кіраўніцтва аддало ўказанне партызанскім атрадам спыніць «партызанскія метады барацьбы і скаантрываць усе намаганні ў арганізацыйна-масавай рабоце сярод сялян». У чэрвені 1925-га паўстанцы атрады былі расфарміраваны, частка баявікоў перабралася ў БССР, другая ж засталася ў Польшчы, пераехаўшы на жыхарства ў аддаленыя ад родных мясцін паветы.

У далейшым, з 1925-га па 1930 год, Арлоўскі вучыўся ў Камуністычным універсітэце нацыянальных меншасцяў Захаду імн Мархлеўскага. Гэтая ўстанова рыхтавала палітчных работнікаў з прадметнай нацыянальнасцю Захаду СССР на базе Літоўска-яўрэйска-літвійскай, Нямецкай, Польскай, Румынскай вышэйшых партыйных школ.

Велізарны вопыт, атрыманы за час працы дыверсантам у Польшчы, Арлоўскі выкарыстаў у далейшым — з 1930-га па 1936-ы працаваў пры асобым адрдзе НКВС БССР па падборы і падрыхтоўцы чырвонапартызанскіх кадраў на ваенны час.

У 1936 годзе па асабістым жаданні Арлоўскі працаваў на будаўніцтве канала Масква — Волга ў якасці начальніка будаўнічага ўчастка.

А праз год, у 1937-м, ён адправіўся дапамагаць рэспубліканцам у Іспанію, дзе дзейнічаў пад псеўданаімам Стрык (ад strike — ударнік у спускавым механізме стралковай зброі).

Вось адзін з яго рапартаў: «Вельмі сакрэтна. Асобнік адзіны Дакладава, што 30 мая 1937 года я з групай у 10 чалавек іспанцаў і адным чалавекам рускім [Сцяпан Грушко] перайшоў лінію фронту і накіраваўся ў тэрыторыю тых фашыстаў для дыверсійнай работы.

З 30 мая па 20 ліпеня 1937 года з вышэйзгаданага групай я прайшоў у тэле праціўніка 750 км і толькі адзін раз, 15 ліпеня, група была выяўлена праціўнікам, пра што напішу ніжэй.

За гадзіны час мною з групай была праведзена наступная работа: Уначы з 2 на 3 чэрвеня 1937 года ўзвараны таварны цягнік праціўніка калія гараы Калітана на чыгуначнай лініі Севілья-Бадахас.

Ноччу, дакладней, што 30 мая 1937 года я з групай у 10 чалавек іспанцаў і адным чалавекам рускім [Сцяпан Грушко] перайшоў лінію фронту і накіраваўся ў тэрыторыю тых фашыстаў для дыверсійнай работы.

З 30 мая па 20 ліпеня 1937 года з вышэйзгаданага групай я прайшоў у тэле праціўніка 750 км і толькі адзін раз, 15 ліпеня, група была выяўлена праціўнікам, пра што напішу ніжэй.

Уначы з 2 на 3 чэрвеня 1937 года ўзвараны таварны цягнік праціўніка калія гараы Калітана на чыгуначнай лініі Севілья-Бадахас.

быў нанесены ўдар фашыстам. Павінен сказаць, што работа ручнога кулямёта «Томпсан» ашаламляльна падзейнічала на праціўніка і што праз два дні ноччу, пераходзячы гэтую ж дарогу, нам дзве гадзіны прыйшлось чакаць машыны, каб чарговы раз дзе ворагу адчуць, што ў яго тыле далёка не усё добра.

Так што ноччу рух аўтатранспарту па гэтай дарозе значна прыпынены. Акрамя гэтага, мая аперацыя паслужыла сігналам да дзеяння тым 3000 партызанам, якія недалёка ад гэтага месца сядзяць воль ужо 10 месяцаў і нічога не робяць.

Мною і маім памочнікам Грушко Сцяпанам было намечана правесці яшчэ тры аперацыі, а менавіта:

- 1) падарваць цяжкі адзін цягнік; 2) падарваць электралінію, якая падае электраэнергію ўсім гарадам правінцы Севілья, тым самым мы пазбавім 6 дзясяткаў гарадоў электрасвятла на 2–3 сутак;

3) прыбраць памешчыка, які 4 чэрвеня перадаваў фашыстам звесткі аб тым, што яго пастух у нейкім месцы заўважаў нас, партызанцаў.

Высновы. Хто чытае гэты кароткі даклад, можа падумаць, што мною з групай дзейнічалі героічны паход, затрана вельмі шмат энергіі з неварагодным напружаннем нерваў, што як толькі мог вытрымаць я (Стрык) з надламаным пазваночнікам, рэўматызм з тым аб’явіў ўзнагароду да 5 мільярдў марак таму, хто дасць адпаведную інфармацыю органам паліцыі і будзе спрыяць арышту згаданага бандыта».

У 1925 годзе савецкае кіраўніцтва аддало ўказанне партызанскім атрадам спыніць «партызанскія метады барацьбы і скаантрываць усе намаганні ў арганізацыйна-масавай рабоце сярод сялян». У чэрвені 1925-га паўстанцы атрады былі расфарміраваны, частка баявікоў перабралася ў БССР, другая ж засталася ў Польшчы, пераехаўшы на жыхарства ў аддаленыя ад родных мясцін паветы.

У далейшым, з 1925-га па 1930 год, Арлоўскі вучыўся ў Камуністычным універсітэце нацыянальных меншасцяў Захаду імн Мархлеўскага. Гэтая ўстанова рыхтавала палітчных работнікаў з прадметнай нацыянальнасцю Захаду СССР на базе Літоўска-яўрэйска-літвійскай, Нямецкай, Польскай, Румынскай вышэйшых партыйных школ.

Велізарны вопыт, атрыманы за час працы дыверсантам у Польшчы, Арлоўскі выкарыстаў у далейшым — з 1930-га па 1936-ы працаваў пры асобым адрдзе НКВС БССР па падборы і падрыхтоўцы чырвонапартызанскіх кадраў на ваенны час.

У 1936 годзе па асабістым жаданні Арлоўскі працаваў на будаўніцтве канала Масква — Волга ў якасці начальніка будаўнічага ўчастка.

А праз год, у 1937-м, ён адправіўся дапамагаць рэспубліканцам у Іспанію, дзе дзейнічаў пад псеўданаімам Стрык (ад strike — ударнік у спускавым механізме стралковай зброі).

Вось адзін з яго рапартаў: «Вельмі сакрэтна. Асобнік адзіны Дакладава, што 30 мая 1937 года я з групай у 10 чалавек іспанцаў і адным чалавекам рускім [Сцяпан Грушко] перайшоў лінію фронту і накіраваўся ў тэрыторыю тых фашыстаў для дыверсійнай работы.

З 30 мая па 20 ліпеня 1937 года з вышэйзгаданага групай я прайшоў у тэле праціўніка 750 км і толькі адзін раз, 15 ліпеня, група была выяўлена праціўнікам, пра што напішу ніжэй.

За гадзіны час мною з групай была праведзена наступная работа: Уначы з 2 на 3 чэрвеня 1937 года ўзвараны таварны цягнік праціўніка калія гараы Калітана на чыгуначнай лініі Севілья-Бадахас.

Ноччу, дакладней, што 30 мая 1937 года я з групай у 10 чалавек іспанцаў і адным чалавекам рускім [Сцяпан Грушко] перайшоў лінію фронту і накіраваўся ў тэрыторыю тых фашыстаў для дыверсійнай работы.

З 30 мая па 20 ліпеня 1937 года з вышэйзгаданага групай я прайшоў у тэле праціўніка 750 км і толькі адзін раз, 15 ліпеня, група была выяўлена праціўнікам, пра што напішу ніжэй.

Уначы з 2 на 3 чэрвеня 1937 года ўзвараны таварны цягнік праціўніка калія гараы Калітана на чыгуначнай лініі Севілья-Бадахас.

«Кірыл» просіць накіраваць яго ў тыл фашыстаў для барацьбы. Ведае добра раён Брэста, Баранавічаў, Пінска. Перад ад’ездам у Сінцзян «Кірыл» пакінуў у Марслі (так у дакуменце названа Алма-Ата) рапарт аб сваёй працы ў гэтых раёнах. Калі просьба «Кірыла» будзе задаволена, то прашу аформіць замест яго чалавека, які валодае казахскай мовай».

7 верасня 1941 года з Масквы быў атрыманы наступны адказ ад «Віктара»: «Калі будзе трэба — выкарыстаем «Кірыла» на іншай працы. Цяпер ён павінен па-ваеннаму працаваць на довераным яму ўчастку».

Але «Кірыл» на гэтым не супакойся. 8 снежня 1941-га ён неспародна зьявіцца з лістом да наркама ўнутраных спраў СССР Л. П. Берыя:

«Паўлу! Ад загадчыка гаспадаркі Геалагічнага ўпраўлення ў Сінцзяне Арлоўскага

Прашу Вашага распараджэння накіраваць мяне ў тыл нямецка-фашысцкіх войскаў для чырвонапартызанскай і дыверсійнай работы, дзе я змагу прынесьці непарунальна больш карысці ў справе абароны сацыялістычнай Айчыны, чым знаходзячыся тут на гаспадарчай рабоце, паколькі ў чырвонапартызанскай і дыверсійнай рабоце я маю вопыт не толькі ў тыле нямецкіх акупантаў ў 1919 годзе і ў тыле белапалыкаў з 1920 па 1925 год, але і ў глыбокім тыле фашысцкіх войскаў у Іспаніі ў 1937 годзе.

За саміагдовую працу мне даводзілася нелегальна дзясяткі разоў пераходзіць лініі фронту і дзяржаўнай мяжу і праводзіць дзясяткі дыверсійных баявых аперацый, граміць праціўніка, разбураць яго камунікацыі і ўсяляць панику. У верасні 1941 г. я такую заяву пісаў на імя т. Фіціна, але адказ атрымаў праз т. Шыбаева такі: «Завуь ваша атрымаў. Маю на ўвазе, пры неабходнасці паклічам».

Я думаю, што патрэба ў гэтай працы цяпер як ніколі маецца, і што калі Вы мяне пашліце, то я аддам усё свае думкі, пачуцці, сэрца і воля так, як і раней, граміць заклягата борага чалавецтва нямецкіх фашыстаў і знішчаць у тыле фашысцкую нечысць, якая ўваралася на нашу савецкую зямлю.



8.12.41 г. Арлоўскі».

Факты, выкладзеныя ў архіўнай справе, сведчаць аб тым, што «Мірабо» і разведдзел НКДБ Казахстана не спыніліся з адпраўкай заявы «Кірыла» адрасата. Толькі ў лютым 1942 года разведдзел НКДБ Казахстана накіроўвае ў Цэнтр рапарт «Кірыла» на адрас Л. П. Берыя з просьбай аб накіраванні яго ў тыл нямецкай арміі, лічачы мэтазгодным задавальненне гэтай просьбы.

«Кірыл», не ведаючы пра нетаропкі дзеянні разведдзела і на данчаўскіх адказу на свой ліст, 17 сакавіка 1942-га піша заяву ў ім старшын Дзяржаўнага Камітэта Абароны СССР Іосіфа Сталіна. На гэты раз дзеянні «Мірабо» і разведдзела НКДБ Казахстана былі імгненнымі.

На жаль, у архіўнай справе няма гэтага ліста. Па ўсім відавочна, работнік спецслужбы не адважыўся зрабіць копію з дакумента, адрасаванага асабіста Сталіну. Пра змест даклада можна толькі меркаваць па шэфроўцы «Мірабо», адрэаўленай з Кульжы ў той жа дзень у Цэнтр на адрас «Віктара» і «Аляксандрава». «Мірабо» паведміў, што 17 сакавіка 1942 года «Кірыл» падаў ліст на імя І. В. Сталіна, у якім адзначаў свае магчымасці па працы ў тыле немцаў у раёнах Беларусі (веданне мною, звычайна, наяўнасць старых сувязюў сярод насельніцтва), прасіў накіраваць яго ў глыбокі тыл для партызанскай і дыверсійнай працы, лічачы, што гэтая дзейнасць можа прынесці больш карысці. На тэлеграме «Мірабо» мелася рэзалюцыя: «Тав. Мірошын, тэрмінова накіруючы заяву па прызначэнні, копію з падрабязнай нашай даведкі пашліце тав. Судалпатаву».

29 сакавіка 1942 года прыйшоў доўгачаканы адказ з Цэнтра. «Віктар» па ведамі, што «Кірыл» адклікаецца ў Маскву, і прасіў уладкаваць яго сям’ю ў Алма-Аце.

Ён стаў камандыраў партызанскіх атрадам спецыяльнага прызначэння «Сокалы», які дзейнічаў у Баранавіцкай вобласці Беларускай ССР. Атрад пасляхова прабываў шэраг аперацый па знішчэнні прамысловых аб’ектаў і ваіскіх эшалонаў ворага. Дзеянні народных мсціўцаў сустракалі гарачую падтрымку насельніцтва ча

сва акупаваных раёнаў, таму рады партызанства пастаянна папаўняліся, і ў 1943 годзе атрад К. П. Арлоўскага налічваў больш за 350 байцоў.

17 лютага 1943 года, умепа арганізаваныя засаду, байцы атрада «Сокалы» знішчылі генеральнага камісара горада Баранавіч Фрыдрых Франча, гебітскамісара Баранавіцкай вобласці Фрыдрых Шюрца і обергрупенфюрара войскаў СС Фердынанд Засорнаса, захапіўшы важныя дакументы і зброю. У гэтым бы Арлоўскі быў цяжка паранены, страціўшы правую руку па плячо, а на левай — 4 пальцы, але не пераставаў кіраваць аперацыяй, пакуль не вывеў атрад у бяспечнае месца.

Вось як сам Кірыла Арлоўскі апісвае тое, што было далей:

«Я быў моцна паранены. Не ведаю, чаму я не сцёк крывёю. Мабыць, снег, насчынены крывёй, стаў як павязка. У нашым атрадзе няма ўрача. Пры-

яма саво акупаваць раёнаў, таму рады партызанства пастаянна папаўняліся, і ў 1943 годзе атрад К. П. Арлоўскага налічваў больш за 350 байцоў.

17 лютага 1943 года, умепа арганізаваныя засаду, байцы атрада «Сокалы» знішчылі генеральнага камісара горада Баранавіч Фрыдрых Франча, гебітскамісара Баранавіцкай вобласці Фрыдрых Шюрца і обергрупенфюрара войскаў СС Фердынанд Засорнаса, захапіўшы важныя дакументы і зброю. У гэтым бы Арлоўскі быў цяжка паранены, страціўшы правую руку па плячо, а на левай — 4 пальцы, але не пераставаў кіраваць аперацыяй, пакуль не вывеў атрад у бяспечнае месца.

Вось як сам Кірыла Арлоўскі апісвае тое, што было далей:

«Я быў моцна паранены. Не ведаю, чаму я не сцёк крывёю. Мабыць, снег, насчынены крывёй, стаў як павязка. У нашым атрадзе няма ўрача. Пры-

шлося везці мяне ў суседні атрад. Урач думаў, што без наркозу я не вытрымаю аперацыі. Я сказаў: «Давайце без наркозу». Урач адказаў: «У мяне няма пілюль». Пілу яму знайшлі. Слясарню пілу-нажоўку. Яе навастралі, вычысцілі наджомком, выварылі ў кіпені.

Аперацыю вырашылі рабіць на адкрываю павертры — у зямлянцы цёмна. Убылі ў снег калы, на іх паклалі лыжы. Але нядоўга прыйшлося ляжаць мне на гэтым хірургічным стале.

Фашысты арганізавалі аблаву. Мне ўзвалілі ў сані, закідалі кажухамі і павелі кіламетраў за трыццаць. Я чакаў, пакуль скончыцца бой. Тады ўрач скончыў аперацыю, а да гэтага яму не было калі — ён быў за другі нумар ля кулямёта.

Разумеючы, які шмат я вытрымаў, але, каб жыць, вярта боля гэта трыццаць.

Праз тры месяцы я падаўся. Партызаны не далі мне стаць калекам. Я зноў камандаваў сваім атрадам. І, мабыць, нядронна мо былі ворага. Увосьнен мяне выклікалі ў Маскву. Я прыйшоў да сабе дадому і спыніўся перад дзвярцамі. За дзвярцамі былі жонка і дзеці. Я пастукаў у дзверы нагой, таму што пазваніць мне не было чым...».

Указам Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР ад 20 верасня 1943 года за мужнасці і адвагу, праўленую ў ба-



рацьбе з нямецка-фашысцкімі захопнікамі, Арлоўскаму Кірылу Пракопавічу прысвоена званне Героя Савецкага Саюза з уручэннем ордэна Леніна і медаля «Залатая Зорка» (№ 1720).

ТАКІМ чынам, праз цяжкія фізічныя калектывы — ад абедзвюх кісеў рук у яго застаўся толькі адзін палец — Кірыла Пракопавіч ужо не мог валяцца. Здавалася б, заставалася толькі цяжка дажываць свой век; дабрабыт яго дзяржава матэрыяльна забяспечыла б. Але ён быў чалавек іншага складу характару. 6 ліпеня 1944 года, калі яшчэ ішла вайна і Беларусь не была цалкам вызвалена, ён напісаў ліст Сталіну з просьбай прызначыць яго старшынёй калгаса «Чырвоны партызан», ад 1950 года данаго ўстаўкі ў Магілёўскай вобласці. Вось гэты ліст з невялікімі скарачэннямі:

«Масква, Крэмыль, таварышы Сталіну Ад Героя Савецкага Саюза падпалкоўніка дзяржаўнай бяспекі Арлоўскага Кірыла Пракопавіча Заява.

Дарагі таварышы Сталіні! Дазвольце на некількі хвілін затрымаць Вашу ўвагу, выказаць Вам свае думкі, пачуцці і імкненні.

З 1918-га па 1943 год мне пашчасліла 8 гадоў працаваць у тыле ворагаў СССР у якасці камандзіра партызанскіх атрадаў і дыверсійных груп, нелегальна пераходзіць лінію фронту і дзяржаўную мяжу звыш 70 разоў, выконваць урадавыя заданні, знішчаць сотні заўзятых ворагаў Савецкага Саюза як у ваенны, так і ў мірны час, за што ўрад СССР ўзнагародзіў мяне двума ордэнамі Леніна, медалём «Залатая Зорка» і ордэнам Працоўнага Чырвонага Сцяга. Член ВКП (б) з 1918 года. Партыйных спганянняў не маю.

Ноччу 17 лютага 1943 года агентурная разведка мне прынёсла звесткі, што 17/11-43 г. па адной з дарог Баранавіцкай вобласці на падводах будуць праезджы Вільгельм Кубэ (Генеральны камісар Беларусі), Фрыдрых Фёкс (камандар трох абласцей Беларусі), обергрупенфюрар Захарыус, 10 афіцэраў і 40-50 іх ахуюнікаў.

У гэты час пры мне было толькі 12 чалавек маіх байцоў, узброеных адным ручным кулямётам, сямю аўтаматамі і трыма вінтоўкамі. Днём на адкрытай

...Калі па гэтай заяве ўзнікнуць пытанні, прашу выклікаць мяне для тлумачэння.

Герой Савецкага Саюза падпалкоўнік дзяржаўнай бяспекі Арлоўскі.

6 ліпеня 1944 г.

г. Масква, Фрунзенская набярэжная, дом № 10, а. кв. 46, тэл. Г-60-46».

Сталін задавоўлі прасьбу Арлоўскага. Арлоўскі здаў дзяржаве маскоўскую кватэру і з’ехаў у сваю вёску. У студзені 1945 года ён быў выбраны старшынёй калгаса «Рассвет» (так стаў называцца «Чырвоны партызан») Кіраўскага раёна Магілёўскай в